

CA

THE INSTITUTE OF
CHARTERED ACCOUNTANTS
OF SRI LANKA

SUGGESTED SOLUTIONS

KE3 (A)-Fundamentals of Taxation

මාර්තු 2018

01 කොටස

පිළිතුර 01

1. (a)

1.1

අදාළ ඉගෙනුම් වලය : 3.1.2
නිවැරදි පිළිතුර : B

1.2.

අදාළ ඉගෙනුම් වලය : 4.1.2
නිවැරදි පිළිතුර : C

1.3

අදාළ ඉගෙනුම් වලය : 4.5.1
නිවැරදි පිළිතුර : C

1.4

අදාළ ඉගෙනුම් වලය : 3.1.5
නිවැරදි පිළිතුර : C

1.5

අදාළ ඉගෙනුම් වලය : 5.2.2
නිවැරදි පිළිතුර : B

(2 x 5 = මුළු ලකුණු 10)

1. (b)

1.6

අදාළ ඉගෙනුම් ඵලය : 1.1.2

- සෘජු බදු, බදු ගෙවන්නා විසින් සෘජුවම රජයට ගෙවිය යුතු අතර වක්‍ර බදු ඒය දරන්නා නොව වෙනත් කෙනෙකු විසින් එකතු කර ගෙවනු ලැබේ.
- සෘජු බද්දක දී බදු බර පැවරිය නොහැක. වක්‍ර බද්දක් නම් අවසන් පාරිභෝගිකයාට බදු බර විතරක් කළ හැක.
- ස්වේච්ඡාවෙන් නොගෙවන්නේ නම් සෘජු බදු එකතු කර ගැනීමේ පිරිවැය අධික වේ. වක්‍ර බදු එකතු කර ගැනීමේ පිරිවැය අවම වේ.
- සාමාන්‍යයෙන් සෘජු බදු, ක්‍රමානුකූල වර්ධක ස්වරූපයක් ගන්නා අතර වක්‍ර බදුවල බදු බර ක්‍රමයෙන් අඩුවන / ප්‍රතිගාමී බලපෑමක් ඇත.

1.7

අදාළ ඉගෙනුම් ඵලය : 2.3.1

කුලී ආදායම	=	2,000,000
එකතු කළා : දරුවාගේ ආදායම	=	<u>595,000</u>
එකතු මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම	=	2,595,000
අඩු කළා : පොලිය	=	<u>(124,000)</u>
තක්සේරුකළ හැකි ආදායම	=	2,471,000
අඩු කළා :		
බදු නිදහස් දීමනාව	=	<u>(500,000)</u>
බදු අයකළ හැකි ආදායම	=	<u>1,971,000</u>

1.8

අදාළ ඉගෙනුම් ඵලය : 5.1.2

මුළු සැපයුම	=	4,200,000
අඩුකලා: නිදහස් සැපයුම	=	<u>(500,000)</u>
බද්දට යටත් සැපයුම	=	<u>3,700,000</u>
නිමවුම් බද්ද	3,700,000x15%	= 555,000
අඩුකලා: යෙදවුම් බදු	=	<u>(320,000)</u>
ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බද්ද	=	<u>235,000</u>

1.9

අදාළ ඉගෙනුම් ඵලය : 4.2.1

- යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ගෙවිය යුතු බද්ද නොගෙවා ඇති විට
- යම් තක්සේරු වර්ෂයක් සඳහා ගෙවිය යුතු බද්දට වඩා අඩුවෙන් බදු ගෙවා ඇති විටක

1.10

අදාළ ඉගෙනුම් ඵලය : 5.2.4

- (i) 2017 පෙබරවාරි මස 20 හෝ ඊට පෙර
2017 මාර්තු මස 20 හෝ ඊට පෙර
2017 අප්‍රේල් මස 20 හෝ ඊට පෙර
- (ii) වාර්තාව 2017 අප්‍රේල් මස 20 හෝ ඊට පෙර ඉදිරිපත් කල යුතුය.

(2 x 5 = මුළු ලකුණු 10)

02 කොටස

පිළිතුර 02

අදාළ ඉගෙනුම් ඵලය : 3.1

සීමාසහිත CS වර්ක්ස් (පෞද්ගලික) සමාගමේ 2016 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා ආදායම් බදු ගණනය කිරීම		
	+	-
ගිණුම් අනුව ශුද්ධ ලාභය	111,649,750	
අඩුකළා: වෙනම සලකා බලන ලද වෙනත් ආදායම් :		
පොලී ආදායම - ශුද්ධ		1,125,000
ලාභාංශ		392,400
එකතු කළා/ (අඩුකළා) : ඉඩදිස හැකි/නොහැකි වියදම් :		
ගිණුම්කරණ ක්ෂය	8,254,650	
ක්ෂය දීමනාව		170,000
පාරිතෝෂික වෙන්කිරීම	24,435,000	
ගෙවූ පාරිතෝෂික		2,500,000
පරිත්‍යාග	750,000	
	145,089,400	4,187,400
ගලපන ලද ව්‍යාපාර ලාභය		140,902,000
එකතු කළා : වෙනත් ආදායම් ප්‍රභව :		
පොලී ආදායම		
දළ පොලිය (1,125,000 x (100/90))		1,250,000
ලාභාංශ (WHT අඩුකර ඇති නිසා ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමට ඇතුළත් නොවේ.)		-
මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම		142,152,000
අඩු කළා : ව්‍යවස්ථාපිත අඩු කිරීම්		-
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		142,152,000
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්:		
අනුමත ප්‍රමාණයන්ගෙන් කපා දැමූ පරිත්‍යාග	750,000	
තක්සේරුකළ ආදායමෙන් 1/5 ක් සහ	28,430,400	
	500,000	
වඩා අඩු අගය		500,000
බදු අයකළ හැකි ආදායම		141,652,000
බදු වගකීම :		
ව්‍යාපාර ලාභය මත (140,902,000*12%)		16,908,240
පොලී ආදායම මත (1,250,000-500,000)=750,000*28%		210,000
		17,118,240
අඩුකළා: බදු බැර :		
ආර්ථික සේවා ගාස්තු		(1,632,160)
මනිමාත්‍ර බදු බැර		(125,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද		15,361,080

(මුළු ලකුණු 10)

3 කොටස

පිළිතුර 03

අදාළ ඉගෙනුම් ඵල: 2.2./ 2.3./ 2.4.

2016/17 තක්සේරු වර්ෂය සඳහා සෙනෙවිරත්න විසින් ගෙවිය යුතු ආදායම් බද්ද ගණනය කිරීම

		රු.
සේවා නියුක්ති ආදායම		
විශ්‍රාම වැටුප	නිදහස්	
වැටුප - 200,000 x 12		2,400,000
ප්‍රසාද දීමනා		200,000
පුද්ගලික භාවිතයට යොදා ගත් මෝටර් වාහනයේ වටිනාකම සඳහා ලැබෙන ප්‍රතිලාභය (50,000 x 12)	600,000	
එක් වාහනයක පෞද්ගලික පාවිච්චිය වෙනුවෙන් වටිනාකම	නිදහස්	
බිරිඳගේ වෛද්‍ය බිල්පත් ප්‍රතිපූරණය		175,000
විදේශ පුහුණුව	බද්දට යටත් නොවේ	
සේවා නියුක්තියෙන් ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම		2,775,000
දේපල වලින් ලද ආදායම		
නුගේගොඩ පිහිටි දේපලෙහි ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම		
= (වර්ෂයක තක්සේරුව - වර්ෂයක තක්සේරුවෙන් 25%)		
1,200,000 - 300,000 = 900,000		
කළුතර පිහිටි දේපලෙහි ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම		
= (වර්ෂයක තක්සේරුව - වර්ෂයක තක්සේරුවෙන් 25%)		
400,000 - 100,000 = 300,000		300,000
එක් නිවසක ශුද්ධ වාර්ෂික වටිනාකම නිදහස් වේ.		
ආයෝජනවලින් ලද ආදායම		
ස්ථාවර තැන්පතුවකින් ලද පොලි (පෝෂ්ඨ පුරවැසි)	නිදහස්	
ලැයිස්තුගත සමාගමේ කොටස් විකිණීමෙන් ලද ලාභය	නිදහස්	
ඒකභාරයකින් ලැබුණු ලාභාංශ ආදායම	නිදහස්	
ලැයිස්තුගත සමාගමකින් ලැබුණු ශුද්ධ ලාභාංශ	අවසාන බද්දකි	
ව්‍යාපාර ආදායම		
ගිණුම් අනුව ශුද්ධ ලාභය	1,184,500	
එකතු කළා/ (අඩුකළා) :		
ජායා පිටපත් යන්ත්‍රය විකිණීමෙන් අලාභය	65,000	
ගිණුම්කරණ ක්ෂය	636,000	
ජායා පිටපත් යන්ත්‍රය විකිණීමෙන් බදුවන ලාභය:		
විකුණුම් මිල 250,000		
අඩුකළා - බදු ලියාපදිංචි අගය		
පිරිවැය 600,000		
අඩුකළා: ක්ෂය දීමනා (400,000) (200,000)		
බදුවන ලාභය 50,000	50,000	
පරිත්‍යාග	100,000	
ගලපන ලද ව්‍යාපාර ලාභය		2,035,500

මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායම		5,110,500
අඩු කළා : 32 වගන්තිය යටතේ අඩු කිරීම්		
ඉදිරියට ගෙන ආ අලාභය	1,350,000	
අඩුකළා - සේවා නියුක්තික ආදායම හැර මුළු ව්‍යවස්ථාපිත ආදායමෙන් 35% කට සීමා වේ.	<u>(817,425)</u>	(817,425)
ඉදිරියට ගෙන යන අලාභය	<u>532,575</u>	
තක්සේරු කළ හැකි ආදායම		4,293,075
අඩු කළා : සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්:-		
සේවා නියුක්ති ආදායම මත සුදුසුකම් ලබන ගෙවීම්		(250,000)
අපි වෙනුවෙන් අපි අරමුදලට කළ පරිත්‍යාග - රු. 100,000 (100% ඉඩදේ)		(100,000)
බදු නිදහස් දීමනාව		(500,000)
(සේවා නියුක්තික ආදායමෙන් කිසිවක් අඩු කළ නොහැක, නමුත් ඔහුට වෙනත් ආදායම් ප්‍රභව තිබේ.)		
බදු අයකළ හැකි ආදායම		3,443,075
පළමු 500,000 @ 4% = 20,000	20,000	
ඊළඟ 500,000 @ 8% = 40,000	40,000	
ඊළඟ 500,000 @ 12% = 60,000	60,000	
ව්‍යාපාර ආදායම (59B වගන්තිය) 2,035,500-(817,425- 300,000)- 100,000 = 1,418,075@12% =	170,169	
ඉතිරිය 525,000 @ 16%	<u>84,000</u>	
ගෙවිය යුතු දළ ආදායම් බද්ද		374,169
අඩු කළා : බදු බැර		
ස්ව තක්සේරු බදු ගෙවීම්		(100,000)
උපයන විට ගෙවීමේ බදු (PAYE)		(204,000)
ගෙවිය යුතු ඉතිරි බද්ද/ (වැඩිපුර ගෙවූ බද්ද)		<u>70,169</u>

(මුළු ලකුණු 20)

නිවේදනය

මෙහි ලබාදුන් පිළිතුරු ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය මගින් (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පමණක් ලබාදෙන ලද අතර, එම පිළිතුරු ඔබ විසින් එය “එසේම” යන පදනම මත පිළිගත යුතු වේ.

එම පිළිතුරු “ආදර්ශ පිළිතුරු” ලෙස අදහස් නොකරන නමුත් ඒවා බොහෝදුරට suggested solution ලෙස දැක්වේ.

පිළිතුරු වලින් ප්‍රධාන අරමුණු දෙකක් ඉටුකෙරේ. ඒවා නම්,

01. විභාග ප්‍රශ්නයකට යෝජිත විසඳුමක් සඳහා සවිස්තරාත්මක නිදසුනක් (උදාහරණයක්) සැපයීම සහ,
02. ශිෂ්‍යයන්ට විෂය පිළිබඳව තොරතුරු පර්යේෂණය කිරීම සඳහා අත්වැලක් සැපයීම සහ විෂය පිළිබඳව ඔවුන්ගේ අවබෝධය සහ අගය වර්ධනය කිරීම.

මෙම යෝජිත විසඳුම් සම්බන්ධයෙන් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) කිසිදු ප්‍රතිඥාභාරයක් ලබා නොදෙන නිසා ඒ සම්බන්ධව කිසිදු අගතියකට පත්වීමක් පිළිබඳව මැසිවිල්ලක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ඉදිරිපත් කිරීමට ඔබ හට හේතුවක් නොමැත. ඒ කෙසේ වෙතත් ඔබ විසින් යම් නඩුකරයක්, වන්දි ඉල්ලීමක්, පෙත්සමක්, නර්ජනය කිරීමක් හෝ බලවත් ඉල්ලීමක් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) එරෙහිව ගොනුකරනු ලැබ එයින් සැලකියයුතු අන්දමේ ජයග්‍රහණයක් ලබා නොගතහොත් ඔබ විසින් එම නඩුකරයට අදාළ සම්පූර්ණ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතු වේ. එනමින් මෙම අයිතිවාසිකම හෝ මෙහි විස්තර කෙරෙන හෝ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතීන් යටතේ හිමි වෙනත් අයිතිවාසිකම් බලාත්මක කරවා ගැනීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) නෛතික ක්‍රියාමාර්ගයකට යොමුවීමට සිදුවුවහොත්, ඊට අදාළ නෛතික ගාස්තු සහ වියදම්ද ඔබ විසින් ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයට (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) ගෙවිය යුතුවේ.

---

² 2013 ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) මගිනි. සියළුම හිමිකම් ඇවිරිණ.

මෙම ලේඛණයේ කිසිම සටහනක් ප්‍රතිඋත්පාදනය කිරීම, කුමන හෝ ආකාරයකින් හෝ ක්‍රමයකින් එනම්, ඉලෙක්ට්‍රොනික, යාන්ත්‍රික, ඡායා පිටපත් කිරීම, වාර්තාගත කිරීම හෝ වෙනත් ක්‍රමයකින් සම්ප්‍රේෂණය කිරීම ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනයේ (ශ්‍රී ලංකා ව.ග.) පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව සිදු නොකළ යුතුය.